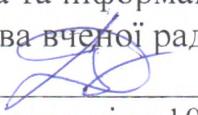


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА Підприємництво Entrepreneurship

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю D7 Торгівля
галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Затверджено вченою радою навчально-
наукового інституту економіки, управління,
права та інформаційних технологій
Голова вченої ради
 Дмитро ДЯЧКОВ
(протокол від «10» вересня 2025 р. № 02)

Програма атестації
вводиться в дію з «10» вересня 2025 р.
директор навчально-наукового інституту
економіки, управління, права та
інформаційних технологій
 Дмитро ДЯЧКОВ
(розпорядження від 10 вересня 2025 р. № 03)

ПЕРЕДМОВА

Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітня програма Підприємництво першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

ВНЕСЕНО кафедрою підприємництва і права Полтавського державного аграрного університету протокол від «01» вересня 2025 р. № 01.

РОЗРОБНИКИ:

1. Ханлар МАХМУДОВ, д.е.н., професор
2. Алла СВІТЛИЧНА, к. е. н., доцент
3. Наталія ДЕМ'ЯНЕНКО, к. е. н., доцент
4. Олена МИХАЙЛОВА, к. е. н., доцент
5. Ольга МИРНА, к. е. н., доцент

СХВАЛЕНО

радою з якості вищої освіти
спеціальності «Торгівля»
протокол від «01» вересня 2025 р. № 01
Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності «Торгівля»



Ольга МИРНА

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Перелік нормативних документів, на яких базується Програма атестації	4
2. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти	6
3. Вимоги до атестаційного екзамену	7
4. Оцінювання рівня якості підготовки	11
5. Порядок присудження рівня вищої освіти та присвоєння кваліфікації	10

ВСТУП

Програма атестації здобувачів вищої освіти освітньої програми «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля галузь знань D Бізнес, адміністрування та право (далі – Програма атестації) – це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання відповідності сформованих компетентностей та результатів навчання здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньою програмою «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

Метою Програми атестації є методичне забезпечення визначення рівня теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти для майбутньої професійної діяльності; виявлення відповідності рівня досягнення результатів навчання та сформованості компетентностей вимогам освітньої програми «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

Програма атестації встановлює:

- основні вимоги до атестації здобувачів вищої освіти;
- принципи формування і реалізації системи засобів атестації здобувачів вищої освіти;
- процедури та методи проектування регламентованих засобів контролю ступеня досягнення кінцевої мети освітньо-професійної підготовки здобувачів вищої освіти;
- процедури та форму атестації;
- процедури та критерії оцінювання якості підготовки здобувачів вищої освіти.

1. Перелік нормативних документів, на яких базується Програма атестації

1. Кодекс академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. URL <https://tinyurl.com/yydvw46r> (дата звернення: 01.09.2025).

2. Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. URL: <https://tinyurl.com/5yuuubsn> (дата звернення: 01.09.2025).

3. Національний освітній глосарій: вища освіта; 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / за ред. В. Г. Кременя. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.

4. Освітньо-професійна програма «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля галузь знань D Бізнес, адміністрування та право. URL: <https://www-tinyurl.com/3a828406> (дата

звернення: 01.09.2025).

5. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію в Полтавському державному аграрному університеті (нова редакція) : Наказ ректора ПДАУ № 218 від 26 червня 2024 р. URL: <https://tinyurl.com/5e5prjfx> (дата звернення: 01.09.2025).

6. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті. URL: <https://tinyurl.com/5er82vzc> (дата звернення: 01.09.2025).

7. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті : Наказ ректора ПДАУ № 222 від 24 червня 2025 р. URL: <https://tinyurl.com/bx92nneu> (дата звернення: 01.09.2025).

8. Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті : Наказ ректора ПДАУ № 222 від 24 червня 2025 р. URL: <https://tinyurl.com/msjnykct> (дата звернення: 01.09.2025).

9. Положення про порядок замовлення, видачі та обліку документів про вищу освіту та додатку до диплома європейського зразка (DIPLOMA SUPPLEMENT) у Полтавському державному аграрному університеті. URL: <https://tinyurl.com/3rbvsnre> (дата звернення: 01.09.2025).

10. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті : Наказ ректора ПДАУ № 218 від 26 червня 2024 р. URL: <https://tinyurl.com/48m9v9k6> (дата звернення: 01.09.2025).

11. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 01 липня 2014 р. / Верховна Рада України. URL: <https://tinyurl.com/2rudc68b> (дата звернення: 01.09.2025).

12. Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р., № 1021 / Верховна Рада України. URL: <https://tinyurl.com/2pezftyh> (дата звернення: 01.09.2025).

13. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р., № 266 / Верховна Рада України. URL: <https://tinyurl.com/56c9htf5> (дата звернення 01.09.2025).

14. Про освіту : Закон України №2145- VIII від 05 вересня 2017 р. / Верховна Рада України. URL: <https://tinyurl.com/4knhesnt> (дата звернення: 01.09.2025).

15. Про особливості запровадження змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021: наказ Міністерства освіти і науки України від 19 листопада 2024 року № 1625 / Верховна Рада України. URL: <https://www-tinyurl.com/19e4bea4> (дата звернення: 01.09.2025).

16. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07 Управління та адміністрування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: <https://www-tinyurl.com/dbc556aa> (дата звернення: 01.09.2025).

17. Статут Полтавського державного аграрного університету (нова редакція). URL: <https://tinyurl.com/mrxuc28z> (дата звернення: 01.09.2025).

2. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти

2.1. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності здобутих здобувачами вищої освіти результатів навчання вимогам освітньо-професійної програми «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля галузь знань D Бізнес, адміністрування та право. Атестація здійснюється відкрито і гласно.

2.2. Атестація здійснюється на підставі оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей бакалавра торгівлі.

2.3. До атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали навчальний план та вимоги освітньо-професійної програми «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля галузь знань D Бізнес, адміністрування та право. Терміни проведення атестації визначаються графіком навчального процесу.

2.4. Метою атестації здобувачів вищої освіти є оцінювання результатів навчання, досягнутих здобувачами вищої освіти за підсумками опанування освітньо-професійної програми «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

2.5. Принципами формування і реалізації методик, призначених для кількісного та якісного оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей осіб, які пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля галузь знань D Бізнес, адміністрування та право є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність та взаємодоповненість, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність і відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність, варіативність.

2.6. У процесі атестації визначається рівень здатності розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми з питань професійної діяльності у галузі торгівлі, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук в умовах невизначеності та складності оточуючого середовища.

2.7. Атестація здобувачів вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня досягнення результатів навчання та набуття системи сформованих компетентностей вимогам стандарту [16] та освітньо-професійної програми «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля галузь знань D Бізнес, адміністрування та право [4] здійснюється Екзаменаційною комісією (далі – ЕК). Персональний склад членів ЕК затверджується наказом ректора Університету не пізніше, ніж за місяць до початку роботи ЕК.

2.8. Атестація здобувачів вищої освіти проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше половини її складу за обов'язкової присутності головуючого. Члени ЕК під час атестації зобов'язані дотримуватися вимог академічної доброчесності за критеріями об'єктивності (атестація має базуватись на заздалегідь визначених та оприлюднених чітких і зрозумілих критеріях), валідності (забезпечення досягнення мети оцінювання), справедливості (оцінювання під час атестації має здійснюватися неупереджено, за відсутності конфлікту інтересів, дискримінації та неправомірного впливу на оцінювача).

3. Вимоги до атестаційного екзамену

3.1. Атестаційний екзамен повинен забезпечувати оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей, визначених стандартом вищої освіти [16] та освітньою програмою «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля, галузь знань D Бізнес, адміністрування та право [4].

3.2. Атестаційний екзамен передбачає виконання комплексу атестаційних завдань.

Засобами оцінювання рівня професійних результатів навчання та сформованості програмних компетентностей є: теоретичні (тести закритого типу) та практичні завдання (комплексні ситуаційні завдання).

3.3. Форма проведення атестаційного екзамену – поєднання письмової, усної та інтерактивної (з використанням засобів інформаційних технологій) форм.

3.4. Інформаційною базою для формування засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньої підготовки є Програма атестаційного екзамену та зміст обов'язкових освітніх компонентів, що формують програмні результати навчання і виносяться на атестацію. Комплекс засобів оцінювання повинен бути презентативним, охоплювати увесь масив Програми атестаційного екзамену.

3.5. Засоби об'єктивного контролю формуються шляхом структурної композиції змісту навчальних дисциплін, що формують результати навчання та систему компетентностей фахівця і виносяться на атестацію (наведені у навчальному плані підготовки здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Підприємництво» першого рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля, галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

3.6. Під час атестаційного екзамену здобувач вищої освіти повинен продемонструвати належний рівень досягнення програмних результатів навчання та сформованості компетентностей, що визначені стандартом вищої освіти та освітньо-професійною програмою «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля, галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

3.7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання правил і процедури проведення атестаційного екзамену шляхом:

- уніфікації умов проведення, засобів оцінювання, методик оброблення результатів та форм їхнього подання;
- інформаційно-консультаційної та психологічної підготовки здобувачів вищої освіти до атестаційного екзамену;
- використання критеріїв об'єктивного оцінювання.

3.8. Комплекс засобів оцінювання формується педагогічними, науково-педагогічними працівниками кафедри, що забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми «Підприємництво», самостійно та за кількісними і якісними параметрами повинен бути презентативним, охоплювати увесь масив Програми атестаційного екзамену, затвердженої в установленому порядку.

3.9. Програма атестаційного екзамену формується відповідно до освітньої програми «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля, галузь знань D Бізнес, адміністрування та право і містить вступ (розкривається мета та зміст програми) та зміст обов'язкових освітніх компонентів відповідної освітньої програми, що виносяться на атестацію, критерії оцінювання, основні вимоги щодо забезпечення академічної доброчесності та список рекомендованих джерел.

3.10. Програма атестаційного екзамену розробляється науково-педагогічними працівниками, які забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля, галузь знань D Бізнес, адміністрування та право, та затверджується в установленому порядку.

3.11. Під час атестаційного екзамену здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати тестові завдання та комплексні ситуаційні завдання самостійно, з дотриманням принципів академічної доброчесності. Самостійність у виконанні завдань означає, що воно має бути виконано:

особисто здобувачем вищої освіти без втручання та/або допомоги інших осіб (якщо інше не передбачено умовами виконання завдання), та з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

без використання недозволених джерел інформації, якщо умови та характер завдання передбачають такі обмеження.

4. Оцінювання рівня якості підготовки

4.1. Оцінювання рівня якості підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здійснює ЕК на основі встановлених правил, принципів (об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та компетентнісного підходу), критеріїв, системи і шкали оцінювання з використанням форм і методів діагностики, визначених програмою атестації з урахуванням рівня досягнення результатів навчання та сформованості компетентностей.

4.2. Об'єктом оцінювання якості підготовки бакалавра є рівень досягнення результатів навчання та набута система сформованих компетентностей бакалавра за освітньо-професійною програмою «Підприємництво» спеціальності D7 Торгівля, відтворена у процесі виконання тестових завдань та комплексних ситуаційних завдань.

4.3. Результати оцінювання рівня якості підготовки бакалавра торгівлі повинні довести, що здобувач вищої освіти:

має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності, включаючи основи знань сучасних досягнень науки у сфері торгівлі;

вміє розв'язувати складні та непередбачувані завдання і проблеми з предмета професійної діяльності, що вимагає самостійного збирання та інтерпретації інформації, вибору методів та засобів вирішення, застосування інноваційних підходів.

4.4. Оцінювання рівня якості підготовки бакалавра з торгівлі здійснюється ЕК на основі принципів об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності, академічної доброчесності та компетентнісного підходу. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час атестації передбачає: самостійне виконання завдань атестації (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Є неприйнятним: виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до педагогічних, науково-педагогічних працівників, адміністрації; під час атестації використовувати джерела інформації (усні (підказки), письмові (роботи інших осіб), електронні (телефони, планшети) не дозволені ЕК; просити, надавати та одержувати допомогу від третіх осіб при проходженні атестації, використовувати родинні або службові зв'язки для отримання позитивної або вищої оцінки; здійснювати або заохочувати будь-якими способами зміну отриманого результату навчання.

4.5. Рівень якості підготовки магістра визначається з використанням системи оцінювання: за 100-баловою, 4-баловою, та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»).

4.6. Підсумкова оцінка кваліфікаційного випробування на атестаційному екзамені є середньозваженою оцінкою за кожний з етапів (40 % за тестове завдання і 60 % за розв'язання комплексного ситуаційного завдання).

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

– понад 90 % правильних відповідей – «відмінно» (90-100 балів, А – за

шкалою ЄКТС);

– 76-90 % правильних відповідей – «добре» (76-83 % – 74-81 бали, С – за шкалою ЄКТС; 84-90 % – 82-89 бали, В – за шкалою ЄКТС);

– 60-75 % правильних відповідей – «задовільно» (60-67 % – 60-63 бали, Е – за шкалою ЄКТС; 68-75 % – 64-73 бали, D – за шкалою ЄКТС);

– менше 60 % правильних відповідей – «незадовільно» (31-60 % – 35-59 балів, FX – за шкалою ЄКТС; 0-30 % – 1-34 балів, F – за шкалою ЄКТС).

4.7. Оцінювання результатів розв'язання практичних завдань відповідно до еталонних відповідей відбувається за такими загальними критеріями:

– завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином, дано чіткі відповіді на поставлені екзаменаційною комісією запитання – «відмінно» (90-100 балів; А – за шкалою ЄКТС);

– завдання виконано повністю, але припущено незначних неточностей у розрахунках або оформленні; або за умови належного оформлення завдання виконано не менше як на 80 %, дано відповіді на поставлені запитання та/або відповіді на поставлені запитання мають помилкові судження, здобувач не повністю розкрив тему та/або здобувач вищої освіти володіє понятійним апаратом і вміє доводити свою точку зору – «добре» (74-81 бали, С – за шкалою ЄКТС; 82-89 бали, В – за шкалою ЄКТС);

– завдання виконано не менш як на 80 % за умови припущення значних помилок у розрахунках або оформленні; або за умови належного оформлення 10 завдання виконано не менш як на 70 %, відповіді на поставлені запитання неточні, здобувач вищої освіти не володіє понятійним апаратом для формулювання відповіді – «задовільно» (60-63 бали, Е – за шкалою ЄКТС; 64-73 бали, D – за шкалою ЄКТС);

– завдання виконано менш як на 70 % за умови припущення значних помилок у розрахунках або оформленні; або за умови належного оформлення завдання виконано менш як на 60 %, здобувач вищої освіти не зміг відповісти на поставлені запитання – «незадовільно» (35-59 балів, FX – за шкалою ЄКТС; 1-34 балів, F – за шкалою ЄКТС).

5. Порядок присвоєння кваліфікації

5.1. Університет на підставі рішення ЕГ здобувачу вищої освіти, який успішно виконав освітньо-професійну програму «Підприємництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля і успішно склав атестаційний кваліфікаційний екзамен, присуджує рівень вищої освіти «Бакалавр» і присвоює кваліфікацію «бакалавр торгівлі», приймає рішення щодо видачі диплома (диплома з відзнакою). На підставі цих рішень в Університеті видається наказ про відрахування у зв'язку із завершенням навчання.

5.2. Рішення про присудження рівня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації скасовується Університетом у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності.